

TEISINĖS METROLOGINĖS PRIEŽIŪROS ATLIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Teisinės metrologinės priežiūros atlikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja teisinės metrologinės priežiūros, taikomos teisinio metrologinio reglamentavimo objektams (matavimo priemonėms, prekių kiekiui, matavimo indų tūriui) ir ūkio subjektų (fizinį ir juridinių asmenų) veiklai teisinės metrologijos srityje, atlikimą.
2. Teisinė metrologinė priežiūra atliekama vadovaujantis Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymu (Žin., 1996, Nr. 74-1768; 2006, Nr. 77-2966) ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatomis, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu (Žin., 1999, Nr. 60-1945; 2006, Nr. 77-2975; 2008, Nr. 123-4657; 2009, Nr. 75-3062; 2010-07-10, Nr. 81-4228), Lietuvos metrologijos inspekcijos nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2009 m. birželio 26 d. įsakymu Nr. 1R-216 (Žin., 2001, Nr. 60-2157; 2009, Nr. 79-3315), šiuo Aprašu ir kitais teisės aktais.
3. Ūkio subjektų veiklos teisinės metrologijos srityje priežiūra – Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymu ir kitais teisės aktais įgalios atlikti Aprašo 4 punkte nurodytus veiksmus Lietuvos metrologijos inspekcijos (toliau – Inspekcijos) veikla, skirta teikti metodinę pagalbą ir konsultacijas ūkio subjektams, prižiūrėti, kaip ūkio subjektai laikosi įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų, kontroliuoti, ar tinkamai tuos reikalavimus vykdo, ir įgyvendinti kitas priemones, užtikrinančias tinkamą teisės aktų reikalavimų laikymąsi ir mažinančias galimų pažeidimų skaičių.
4. Teisinės metrologijos srityje tikrintinų ūkio subjektų veiklos priežiūra apima:
  - 4.1. ūkio subjektų konsultavimą Inspekcijos kompetencijos klausimais ir kitų prevencinių veiksmų, skirtų užkirsti kelią galimiems teisės aktų pažeidimams, atlikimą;
  - 4.2. ūkio subjektų veiklos patikrinimus;
  - 4.3. teisės aktų nustatyta tvarka gautos informacijos apie ūkio subjektų veiklą vertinimą;
  - 4.4. poveikio priemonių ūkio subjektams taikymą įstatymų ir jų pagrindu priimtų kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

II. ŪKIO SUBJEKTŲ VEIKLOS TEISINĖS METROLOGINĖS PRIEŽIŪROS PLANAVIMAS IR ŠIŲ SUBJEKTŲ ATRANKA

5. Ūkio subjektų veiklos teisinė metrologinė priežiūra planuojama ir organizuojama taip, kad kuo mažiau trikdytų ūkio subjektų veiklą. Inspekcijos atliekami teisinės metrologinės priežiūros veiksmai privalo būti proporcingi ir tinkami siekiamam tikslui įgyvendinti, proporcingi ūkio subjektų dydžiui ir administraciniams gebėjimams.
6. Ūkio subjektų veiklos patikrinimai teisinės metrologijos srityje gali būti planiniai ir neplaniniai.
7. Planiniai ūkio subjektų veiklos patikrinimai teisinio metrologinio reglamentavimo srityse atliekami pagal Inspekcijos viršininko patvirtintą Inspekcijos ketvirčio darbo planą (toliau – Darbo planas), kuris Inspekcijos viršininko sprendimu prireikus gali būti koreguojamas.
8. Darbo plane nustatomos teisinio metrologinio reglamentavimo sritys, kuriose bus atliekami ūkio subjektų patikrinimai.
9. Sudarant Darbo planus atsižvelgiama į:
  - 9.1. metiniame veiklos plane numatytą atlikti patikrinimų skaičių;
  - 9.2. anksčiau nustatytus teisinės metrologijos reikalavimų pažeidimus atitinkamoje veiklos srityje;
  - 9.3. naujai įsigaliojusias Lietuvos ir Europos Sąjungos teisės aktų nuostatas teisinės metrologijos srityje;
  - 9.4. gaunamus prašymus, skundus ir kitą informaciją iš viešojo administravimo subjektų bei kitų visuomenės interesams atstovaujančių organizacijų;
  - 9.5. kitas aplinkybes, atsiradusias dėl galimos pažeidimų rizikos padidėjimo, stebint rinkai tiekiamas matavimo priemones, matavimo indus ir fasuotas prekes.

10. Planiniam tikrinimui Inspekcijos teritoriniai padaliniai sudaro tikrintinų ūkio subjektų planus, į kuriuos ūkio subjektai atrenkami pagal jų priklausomybę planuojamai tikrinti veiklos sričiai.
11. Aprašo 10 punkte nurodyti patikrinimai atliekami tiems patiems ūkio subjektams ne dažniau kaip kartą per kalendorinius metus.
12. Planiniam tikrinimui ūkio subjektai atrenkami, atsižvelgiant į tai:
- 12.1. kiek ūkio subjektas įsipareigojęs vykdyti teisinės metrologijos reikalavimus, įdiegdamas savo įmonėje kokybės vadybos, kontrolės (bandymų) sistemas, suteikiančias teisę atitinkamais ženklais ženklinti savo produkciją ir tuo patvirtindamas, kad ji atitinka teisinės metrologijos reikalavimus;
- 12.2. anksčiau ūkio subjekte nustatytų pažeidimų pobūdį ir trūkumų pašalinimo eigą;
- 12.3. gautus skundus dėl ūkio subjekto veiklos;
- 12.4. kiek ūkio subjekto veikla susijusi su galimos žalos visuomenei, kitiems asmenims, aplinkai atsiradimu;
- 12.5. kitas aplinkybes, atsiradusias dėl galimos pažeidimų rizikos padidėjimo ūkio subjekto veikloje.
13. Inspekcija, pradėdama ūkio subjekto veiklos planinį patikrinimą teisinės metrologijos srityje, likus ne mažiau kaip 10 darbo dienų, privalo ūkio subjektą raštu arba elektroniniu būdu informuoti apie numatomą vykdyti patikrinimą, nurodyti atliekamo patikrinimo pagrindą, terminą, dalyką ir pateikti preliminarų dokumentų, kuriuos ūkio subjektas turi pateikti priešžiūrą atliekančiam subjektui, sąrašą.
14. Inspekcija turi teisę pradėti ūkio subjekto planinį patikrinimą be pranešimo apie priimtą sprendimą atlikti patikrinimą tais atvejais, kai yra rizikos, kad ūkio subjektas gali paslėpti ar sunaikinti patikrinimui atlikti reikalingus dokumentus, kitus įrodymus, taip pat kai nėra techninių galimybių išpėti ūkio subjektą apie Inspekcijos planuojamą patikrinimą. Sprendimą pradėti ūkio subjekto planinį patikrinimą be pranešimo pagal kompetenciją gali priimti Inspekcijos viršininkas arba Inspekcijos teritorinių padalinių viršininkai.
15. Neplaninis ūkio subjekto veiklos patikrinimas teisinės metrologijos srityje atliekamas Inspekcijos iniciatyva, jeigu Inspekcijos viršininkas arba Inspekcijos teritorinio padalinio viršininkas priima motyvuotą sprendimą atlikti šį patikrinimą. Neplaninis ūkio subjekto veiklos patikrinimas gali būti atliekamas:
- 15.1. atsiradus aplinkybių, kurių nebuvo galima numatyti tvirtinant darbo planą;
- 15.2. gavus kito kompetentingo viešojo administravimo subjekto rašytinį motyvuotą prašymą ar pavedimą atlikti ūkio subjekto veiklos patikrinimą ar kitos valstybės kompetentingos institucijos prašymą;
- 15.3. pagal vartotojo skundą arba turint informacijos ar kilus pagrįstų įtarimų dėl ūkio subjekto veikos, kuri gali prieštarauti teisės aktams ar neatitikti teisės aktų reikalavimų;
- 15.4. jeigu neplaninio patikrinimo atlikimo pagrindą nustato įstatymas ar Vyriausybės priimtas teisės aktas;
- 15.5. siekiant užtikrinti, kad buvo pašalinti ūkio subjekto veiklos ankstesnio patikrinimo metu nustatyti teisės aktų pažeidimai ir įgyvendinti priimti sprendimai.
16. Ūkio subjekto veiklos neplaninis patikrinimas pagal gautą anoniminių skundą dėl konkretaus ūkio subjekto veiksmų ar neveikimo atliekamas tik tuo atveju, kai yra motyvuotas Inspekcijos viršininko ar teritorinių padalinių viršininkų sprendimas dėl konkretaus anoniminio skundo tyrimo.
17. Ūkio subjektas įstatymų nustatyta tvarka gali skusti Inspekcijos sprendimą atlikti neplaninį patikrinimą. Sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą apskundimas nesustabdo patikrinimo atlikimo.

III. TEISINĖS METROLOGINĖS PRIEŽIŪROS ATLIKIMAS

18. Teisinę metrologinę priežiūrą atlieka Inspekcijos pareigūnai. Jie turi teisę, pateikę tarnybinį pažymėjimą ir Inspekcijos įgalioto asmens pavedimą, atlikti patikrinimus ūkio subjekto gamybinėse patalpose ir teritorijose, kuriose fasuojamos ar saugomos fasuotos bei parduodamos sveriamos, skaičiuojamos, matuojamos, dozuojamos prekės ar matavimo indai arba parduodamos, nuomojamos, naudojamos, saugomos ir taisomos matavimo priemonės, gauti reikalingą informaciją ir dokumentus.

19. Inspekcijos pareigūnai, atlikdami teisinę metrologinę priežiūrą tikrina, ar:

19.1 matavimo priemonės, kurios tiekiamos rinkai, nuomojamos ar naudojamos, turi teisės aktų nustatytus patikrą patvirtinančius liudijimus (sertifikatus), matavimo priemonės atitiktį metrologiniams reikalavimams patvirtinančius sertifikatus, patikros plombas, žymenis ir (arba)

ženklus, ar jų žymenys, plombos nepažeistos;

19.2. matavimo priemonės patikrą atliko Lietuvos arba Europos Sąjungos valstybės narės kompetentingos institucijos paskirtoji ar paskelbtoji įstaiga;

19.3. matavimo priemonės nėra gaminamos, parduodamos, nuomojamos, naudojamos be Lietuvos (įrašant matavimo priemonės tipą į Lietuvos matavimo priemonių registrą) arba Europos Sąjungos valstybės narės kompetentingos institucijos tipo patvirtinimo;

19.4. matavimo priemonės nenaudojamos teisinio metrologinio reglamentavimo srityse nepriskyrus jų teisinei metrologijai (neatlikus matavimo priemonių teisinio metrologinio patvirtinimo);

19.5. matavimo priemonės ir sistemos naudojamos laikantis gamintojo parengtų naudojimo instrukcijų ir techninio aptarnavimo reikalavimų bei plombavimo schemų;

19.6. negaminamos, netiekiamos rinkai, nenuomojamos ir nenaudojamos matavimo priemonės ir matavimo indai bei negaminamos ir netiekiamos rinkai fasuotos prekės, kurių nustatyta neatitiktis techniniams reglamentams ir kitiems teisės aktams, standartams ir (arba) gamintojo techniniams dokumentams ankstesniuose teisinės metrologijos patikrinimuose;

19.7. tiekiamos vartotojams ir naudojamos matavimo priemonės ir (ar) jų programinė įranga yra apsaugotos nuo rodmenų klastojimo, teisės aktų nustatyta tvarka užplombuotos;

19.8. sveriamos, skaičiuojamos, dozuojamos, matuojamos prekės, kurių produkto kiekį nurodo pardavėjas, parduodamos nepažeidžiant teisinės metrologijos reikalavimų (techninių reglamentų, kitų teisės aktų, standartų);

19.9. fasuotos prekės, kurių produkto kiekis yra nurodytas etiketėse arba ant fasuotės, gaminamos, importuojamos, parduodamos, perduodamos, saugojamos, ženklinamos nepažeidžiant teisinės metrologijos reikalavimų (techninių reglamentų, kitų teisės aktų, standartų);

19.10 indai, skirti gėrimams ir kitiems skysčiams supilti bei matuoti, gaminami, naudojami, realizuojami, laikomi parengti ir ženklinami nepažeidžiant teisinės metrologijos reikalavimų (techninių reglamentų ir kitų teisės aktų);

19.11. naudojami Lietuvoje įteisinti (Tarptautinės vienetų sistemos (SI) pagrindiniai ir jų išvestiniai, kartotiniai bei daliniai) matavimo vienetai.

20. Inspekcijos pareigūnai, atlikdami matavimo priemonių ir jų sistemų (degalų ir dujų įpylimo kolonėlių, neautomatinių svarstyklių, taksometrų, alkoholio tūrio skaitiklių ir kt.) teisinę metrologinę priežiūrą, kontroliuoja jų atitiktį teisinės metrologijos reikalavimams vadovaudamiesi nustatyta tvarka patvirtintomis matavimo priemonių ir jų sistemų patikros metodikomis ir plombavimo schemomis. Prireikus matavimo priemonės Inspekcijos viršininko nustatyta tvarka pateikiamos teisinės metrologijos reikalavimų atitikčiai nustatyti paskirtosioms ar paskelbtosioms įstaigoms.

21. Inspekcijos pareigūnai, atlikdami naftos produktų kiekio matavimus talpyklose, vadovaujasi nustatyta tvarka patvirtintomis matavimo metodikomis.

22. Inspekcijos pareigūnai fasuotų prekių teisinę metrologinę priežiūrą atlieka Inspekcijos viršininko nustatyta tvarka.

IV. PATIKRINIMO ATLIKIMO TVARKA

22. Inspekcijos pareigūnas, atvykęs atlikti ūkio subjekto veiklos patikrinimo, prisistato ūkio subjekto vadovui ar jo įgaliotam asmeniui, pateikia valstybės tarnautojo pažymėjimą, Inspekcijos atsakingo asmens išduotą pavedimą patikrinimui atlikti, jį užregistruoja patikrinimų žurnale, skirtame valstybinių kontrolės institucijų pareigūnų atliekamiems patikrinimams registruoti (toliau – Žurnalas). Inspekcijos pareigūnas Žurnale įrašo pilną Inspekcijos pavadinimą, pavedimo numerį, pareigūno atliekančio patikrinimą vardą, pavardę ir pareigas, patikrinimo datą ir Žurnale pasirašo (Žurnale pasirašo visi Inspekcijos pavedime nurodyti asmenys.) Jeigu ūkio subjektas Žurnalo nepateikia, pareigūnas apie tai pažymi patikrinimo akte.

23. Inspekcijos pareigūnas, pradėdamas patikrinimą, paprašo ūkio subjekto pateikti patikrinimui atlikti reikalingus dokumentus ir paskirti atsakingą asmenį dalyvauti patikrinime.

24. Tikrinamoje ūkio subjekto teritorijoje Inspekcijos pareigūnas privalo laikytis Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo nustatytų reikalavimų. Į ūkio subjekto sandėlius, gamybines patalpas, kitas pagalbines patalpas inspektorius gali eiti tik lydimas ūkio subjekto atstovo.

V. PATIKRINIMO AKTŲ SURAŠYMO TVARKA

25. Vykdamt teisinę metrologinę priežiūrą, patikrinimo akto pradžios data yra laikoma Inspekcijos viršininko ar jo įgalioto asmens pavedime nurodyta data, kuri turi sutapti su ūkio subjekto patikrinimų žurnale (jeigu ūkio subjektas jį pateikia) įrašoma registracijos data. Patikrinimo aktui registracijos numerį Inspekcijos informacinė sistema suteikia automatiškai. Patikrinimo akte turi būti nurodytas patikrinimo pradžios ir pabaigos laikas. Patikrinimo akto baigimo data yra laikoma data, kai patikrinimo aktą pasirašo (ar kitokiu būdu supažindinami) tikrinamo ūkio subjekto vadovas ar jo įgaliotas asmuo.

26. Su patikrinimo aktu pasirašytinai supažindinamas ūkio subjekto vadovas arba jo įgaliotas asmuo. Ūkio subjekto vadovui ar jo įgaliotam asmeniui atsisakius pasirašyti patikrinimo dokumentus, Inspekcijos pareigūnas apie tai pažymi patikrinimo akte ar surašo aktą dėl atsisakymo pasirašyti ir prideda prie patikrinimo akto.

27. Patikrinimo aktai surašomi trimis egzemplioriais. Pirmas patikrinimo akto egzempliorius su prie patikrinimo akto pridėtais dokumentais (originalais) saugomas Inspekcijoje, antras patikrinimo akto egzempliorius įteikiamas ūkio subjekto vadovui arba jo įgaliotam asmeniui, trečias saugomas Inspekcijos teritoriniame padalinyje, atlikusiam ūkio subjekto veiklos patikrinimą.

VI. PROCEDŪROS, NUSTAČIUS ADMINISTRACINĮ TEISĖS PAŽEIDIMĄ

28. Inspekcijos pareigūnas, ūkio subjekto veiklos patikrinimo metu nustatęs administracinės teisės pažeidimą, surašo administracinio teisės pažeidimo protokolą.

29. Inspekcijos pareigūnas turi teisę reikalauti iš ūkio subjekto vadovo ar jo įgalioto asmens pateikti su administraciniu teisės pažeidimu susijusių dokumentų kopijas, patvirtintas teisės aktų nustatyta tvarka.

30. Jeigu už nustatytus administracinės teisės pažeidimus atsakingas vienas ūkio subjektas, prie administracinės teisės pažeidimo protokolo prijungiami visi patikrinimo aktai.

31. Administracinės bylos nagrinėjamos pagal pažeidimo padarymo vietą. Išimtiniais atvejais administracinę bylą galima nagrinėti Inspekcijos kitame teritoriniame padalinyje, esančiame kitoje apskrityje, patalpose, jeigu pažeidėjas sutinka ir jam tinkamai pranešta.

32. Pirmaisiais metais po ūkio subjekto veiklos, dėl kurios atliekama teisinė metrologinė priežiūra, pradžios šiam subjektui už atliekamo pirmojo planinio patikrinimo metu nustatytus pažeidimus negali būti taikomos poveikio priemonės, susijusios su ūkio subjekto veiklos ribojimu ar stabdymu. Nustačius teisės aktų reikalavimų nesilaikymo, netinkamo taikymo faktą, ūkio subjektui nustatomas ne trumpesnis kaip vieno mėnesio terminas pažeidimams ištaisyti.

33. Šio skyriaus 32 punkte nustatyta išlyga netaikyti poveikio priemonių ir nustatyti terminą pažeidimams ištaisyti netaikoma, jeigu poveikio priemonės yra būtinos ir neišvengiamos siekiant užtikrinti kelią žalos visuomenei ar kitų asmenų interesams arba aplinkai atsiradimui.

VII. TEISĖS AKTŲ REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMŲ ŠALINIMO KONTROLĖ

34. Jeigu tikrinant ūkio subjekto veiklą nustatyti teisės aktų reikalavimų pažeidimai, pažeidimą nustatę Inspekcijos pareigūnai vykdo pažeidimų šalinimo kontrolę.

35. Ūkio subjekto galima paprašyti pateikti informaciją apie pažeidimų pašalinimo eigą, gali būti atliekamas pakartotinis ūkio subjekto patikrinimą po pažeidimams pašalinti duoto termino.

36. Pakartotinis patikrinimas atliekamas, siekiant užtikrinti, kad yra pašalinti ūkio subjekto veiklos ankstesnio patikrinimo metu nustatyti teisės aktų pažeidimai ir įgyvendinti priimti sprendimai

37. Dėl ūkio subjekto pakartotinio patikrinimo atlikimo sprendimą priima Inspekcijos viršininkas arba Inspekcijos teritorinių padalinių viršininkai motyvuotu teikimu.

38. Inspekcijos pareigūnas, atlikdamas pakartotinį ūkio subjekto veiklos patikrinimą, patikrinimo akte nurodo, ar buvo pašalinti ankstesnio patikrinimo metu nustatyti teisės aktų reikalavimų pažeidimai.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

39. Inspekcija konsultuoja ūkio subjektus Inspekcijos kompetencijos klausimais. Jeigu ūkio subjektas vadovaujasi Inspekcijos viršininko ar jo įgaliotų asmenų patvirtinta rašytine arba viešai paskelbta konsultacija, kuri vėlesne konsultacija, aukštesniojo pagal pavaldumą viešojo administravimo subjekto konsultacija ar kitu individualiu administraciniu aktu arba teismo sprendimu pripažįstama kaip neatitinkanti teisės aktų reikalavimų, ūkio subjektui poveikio priemonės už netinkamą teisės aktų vykdymą, kurį lėmė klaidinga konsultacija, netaikomos.

40. 39 punkte nustatyta išlyga dėl klaidingos konsultacijos pasekmių netaikoma, jeigu yra bent viena iš šių sąlygų:

- 1) po konsultacijos buvo keičiamas teisinis reglamentavimas, dėl kurios buvo konsultuota;
- 2) ūkio subjektas buvo informuotas, kad konsultacija klaidinga, ar kitu būdu turėjo realią galimybę gauti informaciją, kad konsultacija klaidinga, ir terminas nuo šios informacijos gavimo iki ūkio subjekto veiklos patikrinimo buvo pakankamas ūkio subjektui pažeidimams, kuriuos lėmė klaidinga konsultacija, ištaisyti;
- 3) jeigu poveikio priemonės yra būtinos ir neišvengiamos siekiant užkirsti kelią žalos visuomenei ar kitų asmenų interesams arba aplinkai atsiradimui;
- 4) jeigu kituose įstatymuose vadovavimasis klaidinga konsultacija yra numatytas kaip ūkio subjekto atsakomybę lengvinanti aplinkybė skiriant ir (ar) taikant poveikio priemones.

41. Ūkio subjektas turi teisę neteikti Inspekcijai dokumentų, jei juos jis per einamuosius finansinius metus yra pateikęs nors vienam priežiūrą atliekančiam subjektui. Atsisakydamas teikti dokumentus, ūkio subjektas turi raštu nurodyti, kokiam priežiūrą atliekančiam subjektui šie dokumentai yra pateikti. Inspekcija kartu su kitais priežiūrą atliekančiais subjektais Vyriausybės nustatyta tvarka tarpusavyje keičiasi jiems suteiktiems įgaliojimams įgyvendinti būtiniais dokumentais, kuriuos jiems yra pateikę ūkio subjektai.

42. Ūkio subjektai, nevykdantys teisėtų teisinę metrologinę priežiūrą atliekančių pareigūnų nurodymų, traukiami atsakomybėn teisės aktų nustatyta tvarka.

43. Ūkio subjektai turi teisę apskusti Inspekcijos pareigūnų veiksmus Inspekcijos viršininkui ir įstatymų nustatyta tvarka.

44. Inspekcija Ūkio ministerijos nustatyta tvarka rengia ir teikia vykdytos veiklos ataskaitas, taip pat ataskaitas dėl ūkio subjektams įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų teisinės metrologijos reikalavimų nesilaikymo ar netinkamo jų vykdymo masto, priežasčių, įgyvendintų prevencinių ir taikytų poveikio priemonių bei siūlymus keisti galiojančius ar priimti naujus teisės aktus.
